

De virtuele conservator

Aanvraag subsidie project Wonen en huiselijk leven toen en nu

Door Idzard van Manen

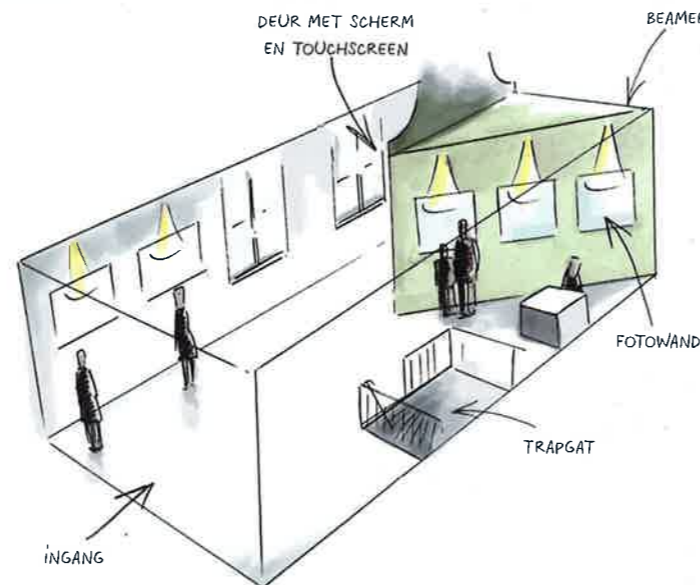
Zoals bekend heeft het Zuiderzeemuseum na uitvoerig wetenschappelijk onderzoek de herinrichting van het pand van de welgestelde Zaanse familie Vis aangepakt, waarbij de situatie is aangehouden van omstreeks 1900. Interessant voor het publiek zijn vragen als: welke ruimtes had het pand, hoe waren die ingericht en wat kun je daaruit afleiden omtrent de techniek en vormgeving van bouwen en inrichten en van het huiselijk leven in die tijd?

Niet alleen het resultaat van al het denken inrichtingswerk is interessant voor het publiek, maar ook het bouwhistorisch onderzoek zelf en de keuzes waarvoor de leden van de projectgroep zich gesteld zagen. Het is echter museaal gezien erg lastig om het publiek hierin te laten delen. Het zou vanuit modern museaal oogpunt bovendien veel beter zijn als het publiek het wetenschappelijk werk en de herinrichting als het ware zelf over zou kunnen doen. Een actieve vorm van museumeducatie voor iedereen, conform de wens van de staatssecretaris. Ook een vorm van museumbezoek waarover de Raad voor Cultuur in haar advies heeft gesteld dat juist het Zuiderzeemuseum daarin voorhoedespeler is. Het museum is tot de conclusie gekomen dat virtuele middelen, passend in de e-cultuur, hiervoor uitgelezen mogelijkheden bieden. Daartoe is een programma ontworpen dat bezoek aan binnen- en buitenmuseum combineert.

Zes deelonderzoeken

In de presentatie Vijf Voorwerpen Centraal wordt een installatie gebouwd, getiteld De Virtuele Conservator, waarmee de bezoeker het onderzoek en de herinrichting van het pand van de familie Vis uit Zaanwijk virtueel kan 'overdoen'. In de zaal staat de voorgevel van pand Zaanwijk (zie illustraties). De bezoeker opent de deur en kijkt in een ruimte met op de achterwand een muurvullende schermprojectie van het interieur van het pand. Op het scherm wordt de bezoeker begroet door een conservator die door het kale pand heen loopt. Hij legt uit dat hij opdracht heeft om het pand in te gaan richten. De bezoeker

DE VIRTUELE CONSERVATOR: SITUATIESCHETS

ker kan de conservator vervolgens gaan helpen. In de deuropening hangt namelijk een groot virtueel touch screen dat met een computer in verbinding staat met de projectie op de achterwand. Door op het touch screen te drukken kan de bezoeker objecten in het huis vastpakken, bekijken, verplaatsen of verwijderen. Omdat de projectie levensgroot is, krijgt hij of zij het gevoel daadwerkelijk in het huis te kijken en zo de 19-eeuwse wereld in te stappen. De bezoeker kan kiezen waarmee hij of zij de conservator gaat helpen. Er kan meegewerkt worden aan zes verschillende deelonderzoeken, zoals welke klok wordt er opgehangen, hoe gaan de wanden eruit zien, wat voor meubels stonden er en welke gordijnen hingen er? De bezoeker mag zelf bepalen welk onderdeel hij gaat spelen en wanneer hij stopt. Bij elk deelonderzoek hoort een aparte onderzoekswerkelijkheid. Om te weten welke meubels er stonden, bekijkt de bezoeker verschillende afbeeldingen van interieurs. Bij de keuze voor de klok komt de bezoeker in een interactieve versie van 'Tussen kunst en kitsch' terecht. Rode draad hierbij is dat ieder deelonderzoek zich richt op

een relevante historische vraag, die op speelse wijze snel kan worden beantwoord. Een deelonderzoek zal tussen de één en vijf minuten vergen.

Feedback

Als de bezoeker klaar is met een deelonderzoek, worden de resultaten beoordeeld door de familie Vis, de échte bewoners van pand Zaanwijk. Ook zij worden namelijk gefilmd en digitaal in De Virtuele Conservator gemonteerd. Ze lopen het huis binnen, bekijken de keuze van de bezoeker en geven commentaar. Zouden zij ook een koekoeksklok hebben gekozen? Of vinden zij dat onder hun stand? Het commentaar van deze gefilmde virtuele familie is altijd droogkomisch en blaast het huis letterlijk leven in. Vervolgens keert de speler weer terug bij de conservator en kan hij of zij stoppen of kiezen voor een volgend deelonderzoek.

Uiteindelijk krijgt de bezoeker feedback op het eigen werk, door een bezoek te brengen aan pand Zaanwijk in het buitenmuseum. Daar stapte de bezoeker de fysieke werkelijkheid van 1900 in, een werkelijkheid die hij eerst virtueel zelf heeft opgebouwd.

Voor kinderen zakt het touch screen van De Virtuele Conservator. Ze worden welkom geheten door de gefilmde en in de film gemonteerde kinderen Vis. Samen met hen reconstrueren de kinderen van nu gedeelten van het pand. In samenwerking met het Martinuscollege en basisschool de Tweemaster wordt ook een educatief programma ontworpen, dat gebruikmaakt van De Virtuele Conservator en het heringerichte pand Zaanwijk.

Geld

Vanzelfsprekend kan het museum een dergelijk project niet uit eigen budgetten betalen. Daarom is bij de Mondriaan Stichting en andere fondsen, waaronder Cultuur en School van de Provincie Noord-Holland, om ondersteuning gevraagd. Inmiddels heeft de Mondriaan Stichting al positief gereageerd. Onder het motto 'als er één schaap over de dam is, volgen er meer' hebben we op het moment dat deze bijdrage bijgeschreven wordt een redelijk optimistisch gevoel over het slagen van dit plan. ■

■ Tekeningen: TWV Media, Amsterdam

DE VIRTUELE CONSERVATOR: SPELSITUATIE 'KIES KLEUR BEHANG'

DE VIRTUELE CONSERVATOR: SPELSITUATIE 'KIES KLEUR BEHANG'

BEZOEKER KLIKT OP SCHERM OM TE BEHANGEN MUUR TE SELECTEREN

